

Jaarplan 2021

**Braille Autoriteit
voor de Nederlandse Taal**

⠠⠠ Braille
⠠⠠ Autoriteit

contactadres: Koningin Emmakade 198, 2518 JP DEN HAAG
tel: +31 70 2629294 | e-mail: contact@braille-autoriteit.org
IBAN NL52 ABNA 0523 6386 04 t.n.v. De Taalunie – Braille Autoriteit

1. INLEIDING

De organisaties die in Nederland en Vlaanderen betrokken zijn bij het lezen, produceren en onderwijzen van braille werken samen in de Braille Autoriteit. Deze organisaties (convenanthouders) willen werken aan heldere en toekomstbestendige Standaarden & richtlijnen op het gebied van braille, zodat de kwaliteit van alle taaluitingen in braille wordt verbeterd.

De convenanthouders hebben middels ondertekening de benoeming van het besluitvormend comité geaccordeerd. Het besluitvormend comité voert de besturing en verdere ontwikkeling van de Braille Autoriteit uit. Het besluitvormend comité heeft het mandaat namens convenanthouders besluiten te nemen en in operationele zaken op te treden als de Braille Autoriteit.

De samenwerking gold in aanvang voor de periode 2018-2020 met de intentie om dit initiatief om te bouwen tot een structurele samenwerking, waarbij werkzaamheden en bekostiging duurzaam geborgd zijn. In het convenant zijn de ambities voor de periode 2018-2020 vastgelegd. In 2018, 2019 en 2020 hebben wij gewerkt volgens jaarplannen, waarvan verslag is gedaan in de respectievelijk jaarverslagen 2018, 2019 en 2020. Vanwege drukke werkzaamheden en mindere prioriteit heeft het jaarplan 2021 even op zich laten wachten.

Convenantperiode en corona

Omdat de convenantperiode afloopt, had het besluitvormend comité het voornemen om met de convenantpartners in gesprek te gaan over het vervolg. Hiervoor stonden twee bijeenkomsten gepland die vorig jaar gehouden zouden worden op 22 april in Brussel en 23 april in Den Haag. Door

de coronasituatie was het niet mogelijk om de bijeenkomsten door te laten gaan. Fysiek niet, maar ook niet telefonisch. De groep genodigden is hiervoor te groot en het onderwerp te belangrijk. Omdat toen nog onduidelijk was hoe de pandemie zou verlopen is besloten geen nieuwe bijeenkomst in te plannen. In plaats daarvan is aan de convenantpartners voorgelegd de convenantperiode vanwege de bijzondere omstandigheden een jaar te verlengen (er zijn immers nog financiële middelen dus daar wringt het niet) om ons zo goed te kunnen voorbereiden op de mogelijkheden voor de periode erna.

Vanuit de convenantpartners is positief gereageerd op de volgende twee vragen:

- a. Heeft uw organisatie de intentie om zich ook na 1 januari 2021 voor een langere termijn aan de Braille Autoriteit te committeren?
- b. Gaat u akkoord met de verlenging van een jaar van de convenantperiode, die dan doorloopt tot 31 december 2021?

Wel is er het voorbehoud ten aanzien van de financiële bijdrages in de verdere toekomst. De toezegging staat dat we voor de periode 2022 en verder op zoek moeten naar de juiste organisatievorm en met elkaar moeten gaan uitvinden wat redelijke bedragen zijn om de BA te kunnen continueren. Op het moment dat dit jaarplan voor 2021 wordt geschreven was het nog niet mogelijk een nieuwe bijeenkomst in te plannen.

Het jaarplan 2021 is een actualisatie van het vorige jaarplan en beschrijft dus de werkzaamheden en doelstellingen in een tussenjaar.

2. SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN VAN DE BRAILLE AUTORITEIT

- a. Het ontwikkelen en vastleggen van de braillestandaarden
- b. Het uitbrengen van een braillekeurmerk met een bijbehorende kwaliteitsmonitor
- c. Het verspreiden van de kennis over en van het brailleschrift in al zijn aspecten
- d. Het waarborgen van de betrokkenheid van de braillegebruikers.

3. UITWERKING VAN DE DOELEN

3.a. Het ontwikkelen en vastleggen van de braillestandaarden

In onderling overleg worden door de Braille Autoriteit de braillestandaarden en -richtlijnen, ontwikkeld op basis van onderlinge samenwerking en commitment en via vooraf opgestelde wijzigings- en governance-procedures voor het initiëren, beoordelen en goedkeuren van wijzigingsverzoeken. Standaarden & richtlijnen worden voor vaststelling door de werkgroepen voorgedragen aan het besluitvormend comité van de Braille Autoriteit. Er is een "procedure wijzigingen Standaarden & richtlijnen" vastgelegd en gepubliceerd.

Standaarden & richtlijnen 6-punts braille:

2021: De braille-standaard voor algemeen gebruik – versie 2019 is vastgelegd. De Braille Autoriteit zal de standaard bewaken en pas een herziening starten als daar een aanleiding voor is.

Externe specialistische kennis wordt ingehuurd voor de braille-invoer van het 6-punts braille in Liblouis (dat is een open source braille translator, backtranslator en formatter - zie <http://liblouis.org/>).

Standaarden & richtlijnen 8-punts braille

2021: In 2020 is de eerste versie van een achtpuntsstandaard gepubliceerd. Tot 1 mei

2021 kon iedereen wijzigingsverzoeken voor een tweede versie indienen.

De werkgroep bespreekt die voorstellen en formuleert er advies over om voorstel al dan niet te verwerken in versie 2 van de achtpuntsstandaard.

Op die adviezen kan het publiek weer reageren. Op basis van die input zal de werkgroep in 2021 versie 2 van de standaard publiceren.

In 2021 en 2022 zullen we de implementatie van de standaard blijven opvolgen in de verschillende screenreaders, brailleleesregels en andere hard- en software.

Standaarden & richtlijnen Rekenen & Wiskunde

In 2020 is besloten hier geen standaarden & Richtlijnen voor te ontwikkelen omdat harmonisatie van de diverse werkwijzen (binnen het onderwijs in Vlaanderen en Nederland) niet haalbaar is.

Standaarden & richtlijnen Muziek

2021 : In 2021 is een bijeenkomst met deskundigen georganiseerd. Het blijkt niet nodig de bestaande internationale muziekstandaard te actualiseren. Wel

zijn er zorgen over het beperkt aantal mensen dat (nog) kennis heeft van braillemuziek en er zal initiatief worden genomen om die te borgen.

Standaarden & richtlijnen voor braille-kortschrift

2021: In 2020 heeft het Besluitvormend Comité gesproken over de wens die tijdens het braillesymposium 2019 was ingebracht om te komen tot een standaard voor het braille-kortschrift. Het Besluitvormend Comité heeft hierover in 2020 een standpunt ingenomen dat in januari 2021 is gecommuniceerd.

Het standpunt is, dat er niet zal worden gewerkt aan een nieuwe standaard of het bekrachtigen van een oude standaard. Daarvoor gelden de volgende argumenten:

1. Kortschrift wordt al meer dan 25 jaar niet meer aangeleerd in het basiscurriculum van braillelezers in het onderwijs; dit geldt voor de reguliere en speciale scholen.
2. Kortschrift wordt door de producenten van braille al vele jaren niet meer geproduceerd.

De Braille Autoriteit erkent dat juist de gebruikers van kortschrift, deze verkorte versie als zeer prettig ervaren; het bevordert immers de leessnelheid van braille. Toch heeft zij begrip gevraagd voor het standpunt.

Richtlijnen voor de lay-out van publicaties in braille

2021: Aan brailleproducenten wordt gevraagd hun huidige werkwijze te evalueren en te harmoniseren (uitgesteld).

3.b. Het uitbrengen van een braillekeurmerk met een bijbehorende kwaliteitsmonitor

Alle deelnemende partijen maken middels het keurmerklogo in de reguliere uitingen kenbaar dat zij de Standaarden & richtlijnen van de Braille Autoriteit hanteren of hebben toegepast in het product dat dit keurmerklogo vermeldt. Een compacte kwaliteitsmonitor is in 2019 ontwikkeld en bedoeld om de brailleproductie duurzaam te laten voldoen aan de Standaarden & Richtlijnen van de Braille Autoriteit. Producenten worden door de Braille Autoriteit tijdig verzocht de kwaliteitsmonitor in te vullen. Het besluitvormend comité beoordeelt de rapportages en kan zo nodig aanvullende informatie opvragen. De Braille Autoriteit publiceert de resultaten van de kwaliteitsmonitor op haar

website met als doel kwaliteitverhogende stappen aan te bevelen en ultimo ter verbetering van de Standaarden & richtlijnen.

In 2021:

- worden convenanthouders wederom opgeroepen de kwaliteitsmonitor in te vullen om na te gaan of de vastgestelde en gepubliceerde Standaarden & Richtlijnen worden gevolgd. Dit is nodig om het keurmerklogo te mogen gebruiken op hun uitingen. Zij moeten daarvoor wel toestemming vragen aan het besluitvormend comité (jaarlijks)
- worden opmerkingen en klachten hieromtrent geregistreerd, gepubliceerd en opgevolgd (doorlopend).

In 2021:

- wordt de kwaliteitsmonitor geëvalueerd en zo nodig aanpassingen gedaan.

3.c. Het verspreiden van de kennis over en van het brailleschrift in al zijn aspecten

In 2021

Het normeninstituut NEN heeft onderzocht en vastgesteld dat de bestaande standaarden uit 1992 en 1994 aan herziening toe zijn. In 2020 is door NEN een eerste stap gezet om deze huidige - zeer sterk verouderde - standaarden ter discussie te stellen en een traject te starten naar actuele standaardisering. Dit traject is van groot belang voor de uiteindelijke acceptatie van de standaarden van de Braille Autoriteit. Zolang de verouderde NEN-normen blijven bestaan, gelden die als officiële normen voor Nederland. Als die normen herzien worden dan is het mogelijk om de standaarden van de Braille Autoriteit daarvoor in de plaats te zetten. Dit is vooral belangrijk voor partijen die niet direct bij braille betrokken zijn, maar die braille willen toepassen. Met het belang van het VN-verdrag HANDICAP is het te verwachten dat het aantal potentiële organisaties die braille willen toepassen zal stijgen.

Met de NEN is overigens afgesproken dat ze niet alleen naar normalisatie voor Nederland zullen kijken, maar dat ze t.z.t. ook contact zullen opnemen met het normalisatie-instituut in België.

Omdat het nog niet duidelijk is wie de kosten van een dergelijk traject om de standaard te actualiseren kan gaan dragen lijkt dit dossier stil komen te liggen. Als het niet lukt bij de NEN om dit traject te doorlopen, dan legt de

Braille Autoriteit zich hierbij neer, maar stelt wel de voorwaarde dat de oude standaarden komen te vervallen.

3.d. Het waarborgen van de betrokkenheid van de braillegebruikers

De deelnemende organisaties hechten er veel waarde aan dat braillegebruikers betrokken zijn bij de totstandkoming van de Standaarden & richtlijnen.

Deze betrokkenheid is als volgt gewaarborgd:

- Vertegenwoordigers van gebruikersgroepen (zoals in Nederland: Vereniging Onbeperkt Lezen, Oogvereniging, Lezersraad Aangepast Lezen en in Vlaanderen: Slechtzienden en Blinden Platform Vlaanderen (SBPV) en Gebruikersraad Luisterpunt) kunnen actief deelnemen in de werkgroepen.
- Standaarden & richtlijnen kunnen worden voorgelegd aan georganiseerde gebruikersgroepen, die op die manier fungeren als adviserend orgaan.
- Alle relevante informatie van de Braille Autoriteit is beschikbaar en opvraagbaar voor iedereen, waarbij door de convenanthouders gewaakt wordt over de toegankelijkheid van de verstrekte informatie.
- Klachten van individuele gebruikers over braille kunnen gemeld worden via reguliere klachtenprocedures van de deelnemende organisaties. Elke klacht die binnen de reikwijdte van de Braille Autoriteit valt, wordt behandeld door de Braille Autoriteit.
- Individuele gebruikers (die niet zijn verenigd in organisaties) zijn geen officiële partij in het convenant.

In 2021:

- wordt het adresbestand van belangstellende braillelezers beheerd en uitgebouwd.
- wordt aan hen tenminste eens per half jaar gerapporteerd via nieuwsbrieven
- naast directe informatie aan de braillelezers wordt dezelfde informatie ook onder de aandacht gebracht van de convenantpartners met het verzoek dit verder te verspreiden.

4. FINANCIERING

4.a. Financiering volgens convenant

Het minimale budget voor de Braille Autoriteit is vastgesteld op 3 x € 50K jaarlijks en dat voor een opstartperiode van 3 jaar, periode 2018-2020, zonder verdere indexering.

Convenanthouders zijn overeengekomen dat het benodigde jaarbudget van €50K voor €35K uit Nederland en voor €15K uit Vlaanderen gegarandeerd wordt.

Omdat er voldoende middelen zijn, worden in het verlengde convenantjaar 2021 geen aanvullende financiën gevraagd.

De inzet van medewerkers ten behoeve van werkgroepen en zelf te maken kosten worden door de betreffende organisatie zelf gedragen.

Daarnaast behoeft de Braille Autoriteit ondersteuning van een kleine staf (betreft communicatie, contentmanagement website, administratie en financiën).

Inkomsten op basis van het convenant

					TOTAAL
	2018	2019	2020	2021	
Bibliotheekservice Passend Lezen	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	X	€ 7.500
Brailleliga	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	X	€ 7.500
Brailleproductiecentrum Leuven	€ 2.500	xx	xx	X	€ 2.500
CBB	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	X	€ 7.500
Luisterpuntbibliotheek	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	X	€ 7.500
Bartiméus	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	X	€ 15.000
Dedicon	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	X	€ 30.000
Visio	€ 5.000	€ 5000	€ 5.000	X	€ 15.000

Transkript	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	X	€ 7.500
Vlaams Oogfonds, BLL en SBPV	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	X	€ 30.000
Vereniging Onbeperkt Lezen	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	X	€ 30.000
Koninklijke Bibliotheek Nederland	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	X	€ 45.000
TOTAAL	€ 70.000	€ 67.500	€ 67.500		€ 205.000

4.b. Begroting op basis van visie besluitvormend comité

In de vergadering van 15 januari 2018 heeft het besluitvormend comité een aantal richtinggevende uitspraken gedaan, die leiden tot bijstelling van de eerdere begroting bij het convenant. Dit zijn de volgende:

- Financiële verplichtingen t/m 31 december 2017 worden niet overgenomen door de BC
- Vacatievergoeding en reiskostenvergoeding staat ook open voor deelnemers aan de werkgroepen
- Voor begeleiding van een nieuwe werkgroep staat een budget van € 5.000,-.
- Voor voortgezette begeleiding van een reeds bestaande werkgroep staat een budget van € 2.500,-.

Door de verlenging van de conventantsperiode met een jaar komt de begroting voor 2021 er als volgt uit te zien:

	Jaarlijks terugkerend				
	2018 Reali- satie	2019 Reali- satie	2020 Reali- satie	2021 Begro- ting	Budget na 2022
begeleiding standaardisatierondes nieuwe werkgroepen per jaar (1 x € 5.000)	0	€ 6.050	0	0	pm
verlengde begeleiding werkgroepen (per traject budget € 2.500)	€ 2.560	0	€ 2.500	€ 2.500	pm
Reis- en vacatiegelden voor deelnemers besluitvormend comité en werkgroepleden	€ 1.240	€ 941	€ 1.009	€ 750	pm
Facilitaire onkosten	€ 1.140	€ 1.516	€ 240	€ 1.000	pm
Disseminatie	0	0	0	€ 5.000	pm
Secretariaats- en communicatie- werkzaamheden	€ 829	€ 200	€ 208	€ 500	pm
Kantoorkosten	0	0	0	pm	pm
Websiteonderhoud en hosting	€ 1592	€ 1.133	€ 1.165	€ 1.500	pm
Kosten emailmarketing	0	0	0		pm
Tweejaarlijks event	0	€ 13.461	0	€ 15.000	pm
Juridische kosten ivm realiseren formele entiteit	0	0	0	€ 7.500	pm
Onvoorzien	€ 296	0	0	€ 1.250	pm
Resterend na 2021					
TOTAAL	€ 7.657	€ 23.101	€ 5.122	€ 35.000	
Resterend 01.01.2021					€ 171.272